

A magyar gazdaságot az év első négy hónapjában – a világgazdaság fejlett térségeiben tapasztalt élénkülésnek megfelelően – dinamikus fejlődés jellemezte. Ennek mértéke magasabb volt a vártnál és magasabb az Európai Unió átlagánál is. Ugyanakkor áprilisban – egyes ágazatok adatai alapján – kissé mérséklődött a növekedés üteme.

Az **iparban** a húzóerőt változatlanul az export képviselte; január–áprilisban együtödével, áprilisban valamivel kisebb mértékben nőtt az ipari kivitel. A belföldi értékesítésre a stagnálás-csökkenés a jellemző. Az export dinamikus fejlődésében meghatározó szerepe volt a legnagyobb súlyú feldolgozóipari ágazatnak, a villamosgép- és műszergyártásnak, de emellett az ágazatok túlnyomó többségére a kivitel élénk növekedése volt a jellemző.

Az **építőipar** áprilisi teljesítménye szintén alatta maradt az első 4 hónapének. Ebben a hónapban a két építményfőcsoport közül az épületek esetében a növekedés hasonló volt mint a négy havi, az ütemcsökkenés az egyéb építményeknél következett be.

A **külkereskedelmi** áruforgalom dinamikus bővült, a hiánynak az exporthoz viszonyított nagysága valamelyest csökkent. Erőteljesen nőtt a **fizetési mérleg** deficitje. Az egyenlegromlás közel fele a szolgáltatások külkereskedelmi forgalmában jött létre, további 30%-ra az áruforgalom növekvő passzívuma ad magyarázatot, a maradékra pedig a tőkejövedelmek és a viszonytalan folyó átutalások romló egyenlege. Más oldalról, az ideai hiány finanszírozása – annak ellenére, hogy a hiány összege nagyobb a tavalyinál – kisebb terhet jelent az ország számára, vagyis a nettó külföldi adósság ez okból kevésbé nőtt, mint tavaly ilyenkor. Szintén jelentősen emelkedett az **államháztartás** negatív egyenlege. A hiány növekményének több mint 70%-a a központi költségvetésben alakult ki.

Az élénk gazdasági növekedés gyorsuló **infláció** mellett valósult meg.

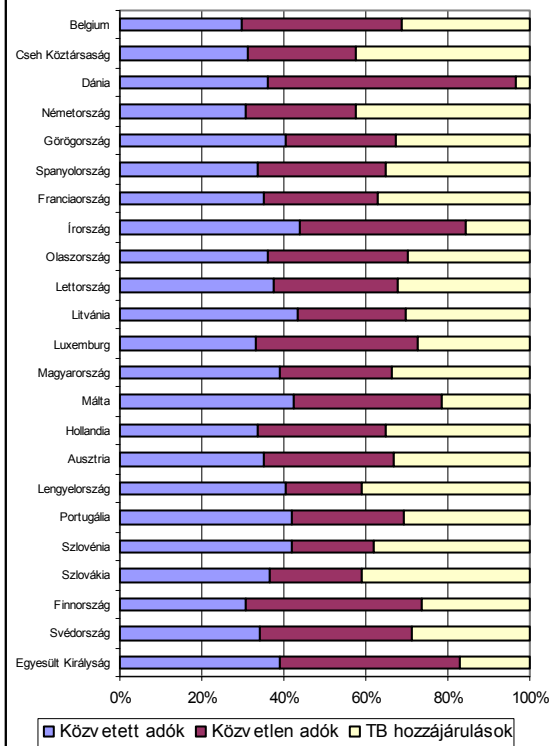
A teljes adóteher alakulása az EU25 országaiban

2002-ben az EU25 országaiban a teljes adóteher (az adók és szociális hozzájárulások) a GDP 40,4%-át tette ki. 1999-ben ez az érték 41,8% volt. A csökkenés a tagállamok többségében az adórendszerek reformjának köszönhető. A 10 új tagállam GDP-arányos adó mutatója 2002-ben alacsonyabb volt az uniós átlagnál, és Litvánia 28,8%-os arányától a Szlovénia esetében mért 39,8%-ig szóródott. Magyarországon ez 38,8%.

A régi tagállamok között igen nagy különbségek mutathatók ki. Svédországban mérték a legmagasabb értéket (50,6%), amit Dánia (49,8%), Belgium (46,6%), illetve Finnország (45,9%) követett. A legalacsonyabb arányt Írországban (28,6%), Litvániában (28,8%), Lettországban és Máltán (31,3-31,3%), valamint Cipruson (32,5%) mérték.

2001-hez viszonyítva az adóterhek 16 országban köztük hazánkban is 0,6 százalékponttal mérséklődtek. A legnagyobb csökkenéseket Lengyelországban (41,2%-ról 39,1%-ra), Írországban (30,5%-ról 28,6%-ra) és Svédországban (52,2%-ról 50,6%-ra) regisztrálták. 8 tagállamban figyeltek meg emelkedést, ezek közül a legmagasabbat Luxemburgban (40,7%-ról 41,9%-ra), illetve a Cseh Köztársaságban (34,3%-ról 35,4%-ra).

Az adó szerkezetének alakulása az EU25-ök országaiban 2002-ben

Ipar

2004 áprilisában a feldolgozóipari termelés 2003 azonos időszakához képest 11,1%-kal emelkedett. A villamosenergia-, gáz-, gőz- és vízellátás teljesítménye 2,8%-kal mérséklődött, a bányászat termelése pedig 10,8%-kal esett vissza.

Az ágazatok közül a legnagyobb mértékben, 27,7%-kal a kokszyártás, kőolaj-feldolgozás termelése nőtt, részben a rendkívül alacsony tavalyi bázis következtében.

A feldolgozóipari termelés mintegy 30%-át képviselő villamos gép, műszer gyártása 20,2%-kal emelkedett, elsősorban a híradás-technikai fogyasztási cikkek iránti átlagon felüli keresletnövekedés következtében. A feldolgozóipari termelés több mint egyhatodát kitevő járműgyártás volumene is számottevően, 15,1%-kal bővült. A tartós növekedést jelzik az ágazat rendelésmutatói is.

Építőipar

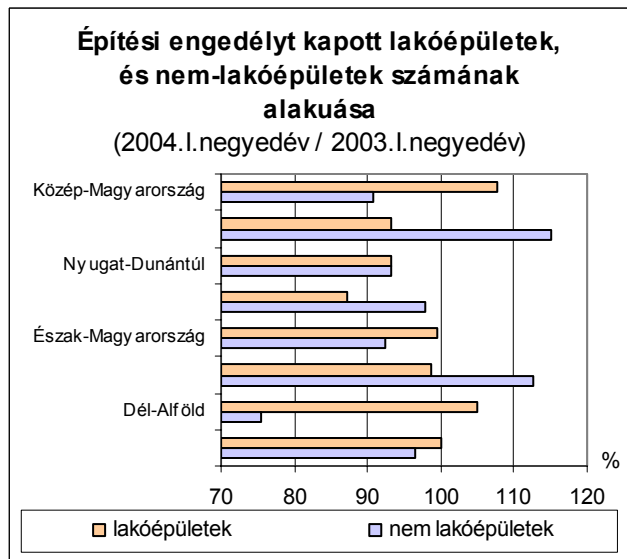
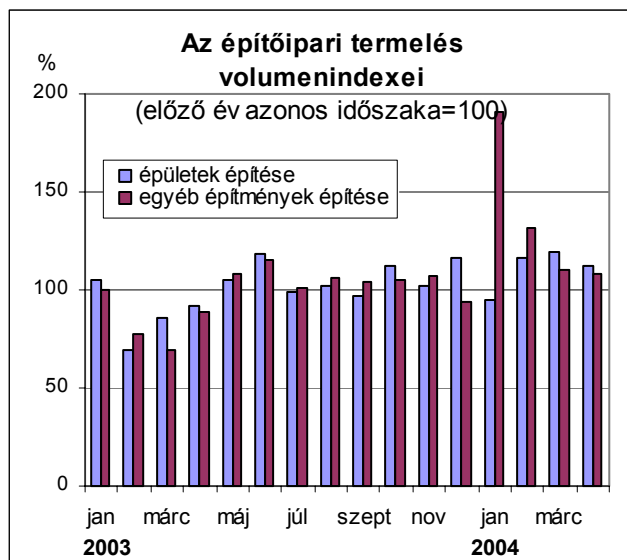
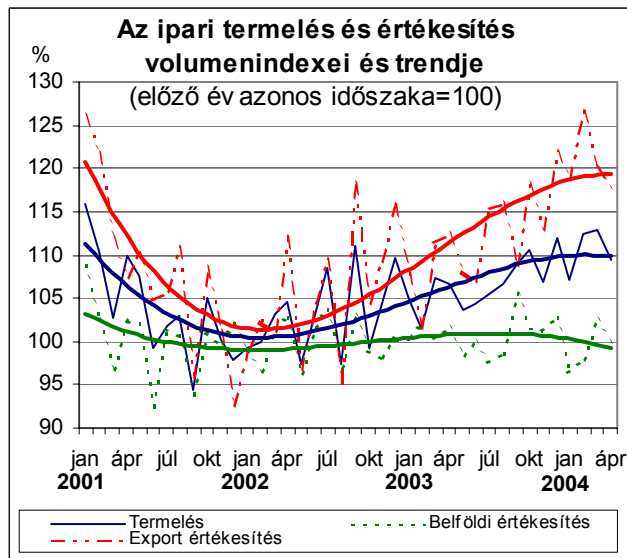
Az építőipari termelés volumene 2004 áprilisában 10,3%-kal volt magasabb az egy évvel korábbi, és 1,1%-kal a 2004 márciusi bázisnál. Az év első négy hónapjában a termelés 16,4%-kal emelkedett.

A legnagyobb építőipari alágazat, a szerkezetkész épületek és egyéb építmények építése az előző évi jelentős visszaesést követően áprilisban 10,9%-kal, évkezdetétől 26%-kal emelkedett. Az épületgépeszeti szerelés termelése 7,4%-kal, a befejező építésé 11%-kal nőtt. Áprilisban mind az épületek, mind az egyéb építmények termelése magasabb volt az egy évvel korábbinál (12,1, illetve 7,7%-kal). 2004 első négy hónapjában mindkét építményfőcsoport termelése emelkedett (az épületeké 11,3%-kal, az egyéb építményeké 26,3%-kal).

A legalább öt főt foglalkoztató szervezetek termelése január–áprilisban valamennyi régióban növekedett. Legnagyobb mértékben a közép-magyarországi és az észak-magyarországi székhelyű szervezetek termelése nőtt (28,5, illetve 22,7%-kal).

Lakásépítések

Közel 7000 lakást vettek használatba az év első három hónapjában, ami több, mint másfélszerese az egy évvel ezelőttinek. A lakásépítésben 2001-ben megindult szerkezeti változás tovább folytatódik; a vállalkosok értékesítésre szánt, többszintes, többlakásos épületeinek térnyerésével, a lakossági építkezések, a családi házak és főleg a házilag os kivitelezés visszaszorulásával. A kiadott 11,5 ezer új lakásépítési engedély közel felét szintén három és többlakásos lakóépületbe tervezték. Az új engedélyek száma 6%-kal több, mint tavaly ilyenkor; a növekedés főként a nagyvárosokra érvényes.

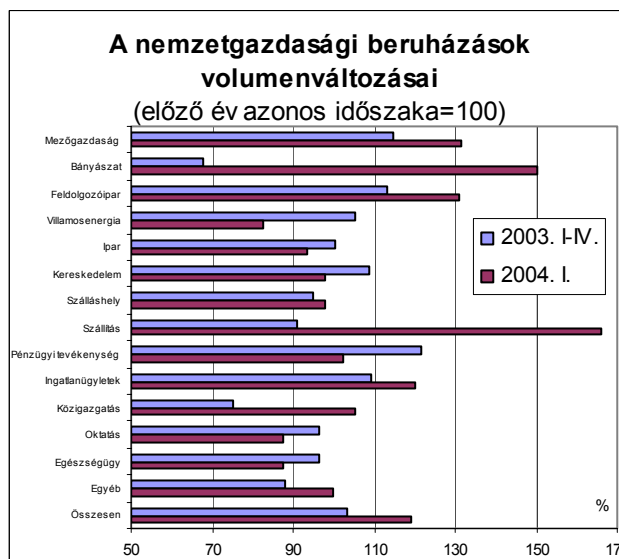
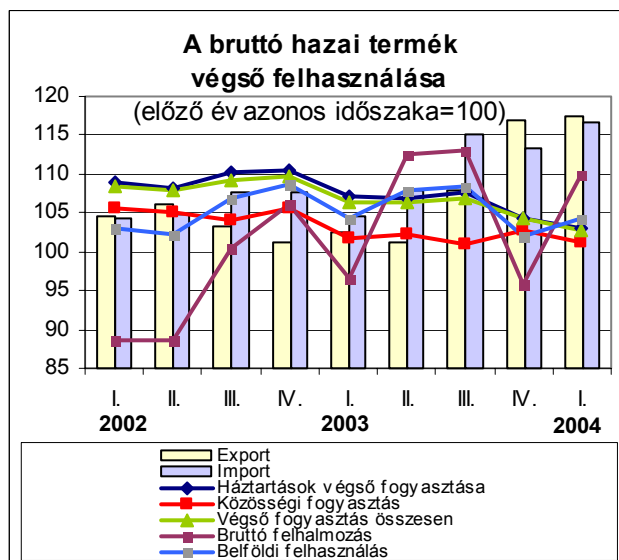
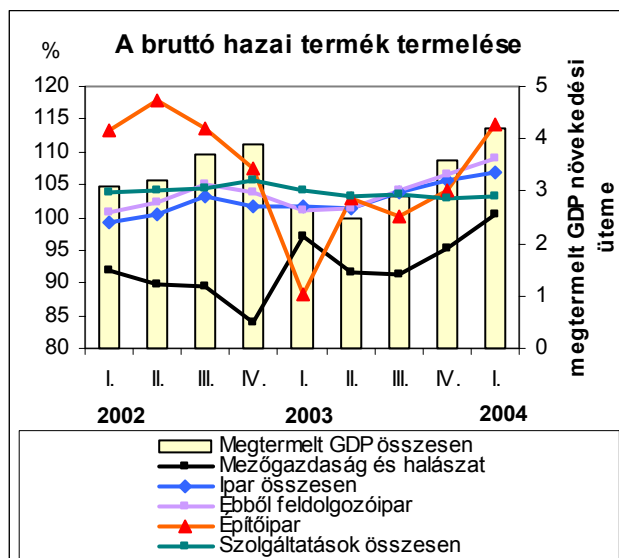
Bruttó hazai termék

Magyarországon a GDP 4,2%-kal nőtt 2004 I. negyedévében az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami számottevően meghaladta a kormányzati és az elemzői várakozásokat. Az *árutermelő* ágazatok teljesítménye 7,2%-kal növekedett, ami elsősorban az ipar és építőipar bővülő teljesítményéből adódott, míg a mezőgazdaság teljesítménye stagnált. Az iparon belül a feldolgozóipar hozzáadott értéke 9%-kal emelkedett; az építőipar 14,1%-os növekedést mutatott.

A *szolgáltatások* ágazatainak bruttó hozzáadott értéke 3,2%-kal emelkedett. Ezen belül a kereskedelem, javítás nemzetgazdasági ág teljesítménye 2,9%-kal, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátásé 5,8%-kal bővült. A szállítás, raktározás, posta és távközlés nemzetgazdasági ágban 5,4%-os, a pénzügyi szolgáltatások és az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatások ágazataiban együttesen 3,7%-os volumennövekedés következett be. A közigazgatás, az oktatás és az egészségügyi szolgáltatások hozzáadott értéke együttesen 2%-kal emelkedett.

Beruházások

A nemzetgazdasági beruházások volumene 18,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva, az előző negyedévhez képest pedig – a szezonálisan kiigazított index szerint – 4,6%-kal emelkedett. A 2004. I. negyedévi beruházások teljesítményértéke 627,6 milliárd forint volt. Az éves beruházási tevékenységnek rendszerint csak egynegyedét adó I. negyedév 18,9%-os növekedésén belül az építési beruházások 21,9, a gépberuházások 13,9%-kal emelkedtek. A feldolgozóipar 31,2%-os növekedéséhez a vegyipari ágazatok, valamint a villamos gép, híradástechnikai termék, készülék gyártásának kiemelkedő teljesítménye járult hozzá. A beruházások több mint egynegyedét adó ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ág 19,9%-os bővülése a lakásépítés élénkülésének tulajdonítható. A szállítás, raktározás, posta és távközlés 66,1%-os növekedésének nagyobb részét az autópálya és egyéb útépítési beruházások teszik ki, illetve jelentős beruházások voltak a távközlés területén is. A kisebb súlyt képviselő nemzetgazdasági ágak közül a mezőgazdaság beruházása 31,5%-kal nőtt, továbbá a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosításnál az elmúlt évi nagyarányú csökkenés után 5,5%-os növekedést regisztráltunk. Csökkenés következett be az egészségügyi, szociális ellátás (12,6%), oktatás (12,4%) és az építőipar (6,5%) nemzetgazdasági ágak beruházásaiban.

Külkereskedelem

2004. január–áprilisban mind az export, mind az import mintegy 20%-kal nőtt a megelőző év azonos időszakához képest. Az utóbbi két hónapban az import növekedése gyorsabb ütemű volt, mint az egyébként magas exporté. Ennek következtében a külkereskedelmi mérleg hiánya 44 milliárd forinttal nagyobb volt, mint a megelőző év első négy hónapjában. Ebben az időszakban a kivitel 3521 milliárd forintot, a behozatal pedig 3912 milliárd forintot tett ki.

A vállalatok csatlakozást megelőző taktikai vásárlásai erőteljesen befolyásolták a külkereskedelmi forgalom alakulását, emellett jelentős volt még a fogyasztási célú import növekedése is. A kivitel az évek óta megfigyelhető, kiugró értékű márciusi forgalom után áprilisban visszaállt az év első két hónapjában tapasztalt szintre. Az export valamennyi árucsoportban jelentősen nőtt, s az import esetében is – az energiahordozók forgalmát leszámítva – hasonló tendencia érvényesült.

Fizetési mérleg

2004 első negyedében a folyó fizetési mérleg 1705 millió euró hiánnyal zárt, ami a szezonális hatások kiszűrése után kisebb volt, mint az előző negyedévben. A hiány növekedésének tendenciája 2002 végétől folyamatos mérséklődést mutat.

A folyó fizetési mérleg alakulásában a reálgazdasági tranzakciók játszik a meghatározó szerepet. Az első negyedévben is e részmérleg kisebb hiánya magyarázza a mérleg egészének kisebb deficitjét. A reálgazdasági tranzakciókhoz képest a jövedelmek és a folyó transferek egyenlegének alakulása hosszabb időszakot tekintve kiegyensúlyozottabb képet mutat, a hiány lassú növekedése alapvetően az újrabefektetett jövedelmek elszámolásából következik.

Árak

2004 májusában az egyhavi átlagos *fogyasztói* ár-emelkedés 0,9% volt, 2003 májushoz viszonyítva pedig 7,6%-kal növekedtek az árak.

Az elmúlt két havi árcsökkenést követően ismét emelkedtek az *ipari termelői* árak, és áprilisban 0,6%-kal haladták meg a márciusi szintet, míg a 12 havi ár-növekedési ütem 4,4%-ot tett ki.

A *mezőgazdasági* termékek termelői ára 13,6%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2004 / Június, Budapest

